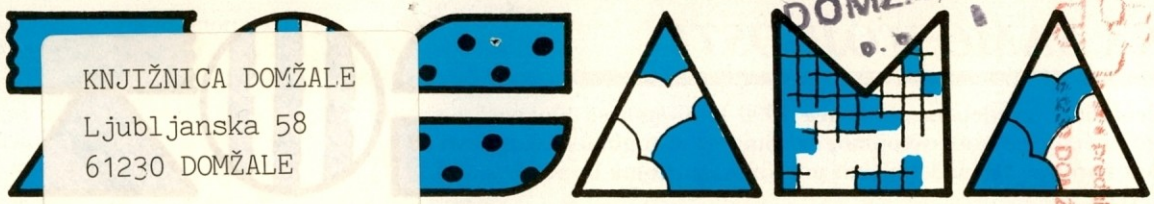

KNJIŽNICA DOMŽALE
Ljubljanska 58
61230 DOMŽALE

KNJIŽNICA
DOMŽALE

GLASLO DOLAVCEV TOSAMIA

ŠT. 11 · NOVEMBER 1991 · LETO XXVI · Izhaja od oktobra 1965

CENA SAMOSTOJNOSTI

Na plebiscitu, izvedenem ob koncu 1990 leta, smo se Slovenci z veliko večino odločili, da se osamosvojimo, oziroma da izstopimo iz skupnosti jugoslovanskih narodov ter nadaljujemo pot kot samostojna in neodvisna država SLOVENIJA.

Skupščina republike Slovenije je ob tem sprejela plan, da se to uresniči v roku šestih mesecev. To se je v mesecu juniju letošnjega leta tudi pričelo uresničevati, vendar se je proces zaradi brutalnega in nerazumljivega napada Jugoslovanske vojske in ob intervenciji Evropske skupnosti začasno ustavil. Tromesečni moratorij na proces osamosvajanja se je iztekel 8. oktobra in s tem dnevom se je Slovenija nepreklicno in intenzivno podala na težko in v mnogih primerih nejasno pot.

Glavne značilnosti, ki so nas v mesecu oktobru pričele oddaljevati od bivše Jugoslavije so bile uvedba lastnega denarja, uspostavitve meje in carine na meji s sosednjo Hrvaško, prehod na dejanski uvoz in izvoz v poslovanju z drugimi jugoslovanskimi republikami ipd.

Na mednarodnem področju se slovenski politiki trudijo, da bi našo osamosvojitve tudi druge države sprejele kot dejstvo, vendar je tu prisotnih preveč lastnih interesov in proces osamosvajanja bo tudi zaradi tega dolgotrajen in naporen.

Posredno pa tudi neposredno ima na potek dogodkov močan vpliv tudi vojna na Hrvaškem, ki pa kot kaže postopno prehaja tudi na druga področja Jugoslavije.

Dogajanja v enomesečnem obdobju osamosvajanja kažejo, da na to nismo bili dovolj pripravljeni. Ustrezni vladni organi so zelo učinkovito izvedli zamenjavo dinarjev v tolarje, hitro postavili carinike in policiste na slovensko – hrvaško mejo, uspeli izgnati zadnjega vojaka bivše jugoslovanske vojske iz Slovenije. Intenzivno potujejo po svetu in iščejo poti za uradno priznanje države Slovenije. In še bi lahko naštevali.

Kaj pa gospodarstvo, ki bi moralo biti, glede na to, da od tega gospodarstva živi država in njeni ljudje, na prvem mestu. Lahko rečemo, da nič ali pa zelo malo. Prišlo je do popolne blokade vseh blagovnih in finančnih tokov z drugimi republikami. Niti s Hrvatsko gospodarski, finančni in ekonomski odnosi niso bili dogovorjeni, čeprav so razgovori med predstavniki obeh držav stalni in zelo pogosti. Ni mogoče razumeti tistih vladnih funkcionarjev, ki na pripombe, da odnosi z drugimi deli Jugoslavije niso urejeni, odgovarjajo z očitkom,

da nihče ni slovenskega gospodarstva silil, da kupuje in prodaja na prostoru bivše Jugoslavije. Kakor da se je vsak sam odločal, kje in kako bo živel in s kom se bo ali pa se ne bo družil.

TOSAMA je z izgubo trga v drugih delih Jugoslavije močno prizadeta in če se odnosi ne bodo v kratkem uredili, bo to za nas imelo, lahko rečemo katastrofalne posledice. Na tem takoimenovanem južnem trgu kupujemo skoraj 30 % surovin in repromaterialov in prodamo preko 50 % naših izdelkov. Da bi ves ta del poslovanja prenesli na druga evropska tržišča ni nikakršnih možnosti, ker poleg tega, da tehnološko nismo usposobljeni za ta trg, tudi cenovno zaradi stroškov – lastnih in zunanjih (lahko rečemo državnih: davki, carine, prispevki) tega ne zmoremo.

Nekoliko manj črnogleda so napovedi, če se bodo odnosi vsaj s Hrvaško nekoliko normalizirali. Akcije, ki so v teku in že sprejeti in podpisani dogovori kažejo na obojestransko zainteresiranost. Naše strokovne službe ta dogajanja intenzivno spremljajo in tako smo v preteklem tednu že pričeli

z obiski pomembnih poslovnih partnerjev v Zagrebu in na Reki. Dosedanjim solidnim partnerjem smo pričeli pošiljati naše izdelke, v zagrebški banki smo odprli poseben račun, koder se bodo stekala dinarska plačila hrvaških kupcev, iščemo vse možne poti za blagovno poravnavanje medsebojnih obveznosti ipd. Seveda pa moramo realno upoštevati, da je v sosednji državi Hrvaški vojna in da na nekatera pomembna področja transport ni možen ali pa je preveč rizičen. Če bo sodelovanje s Hrvaško na nivoju iz preteklih – normalnih ob-

dobij, potem bo obseg nabav in prodaje za cca 80 % normalnega poslovanja.

Z drugimi republikami se ne dogaja nič. Srbija nas v celoti blokira, z BIH so posamični posli možni, vendar le na osnovi kompenzacij, na vseh relacijah, ki gredo preko Hrvaške pa je problem transporta. Z večino južnih republik niti PTT linije ne delujejo in zato je povezava nemogoča.

Ko smo decembra 1990 na plebiscitu skoraj enoglasno dali svoj ZA za samostojno Slovenijo, si nismo delali pretvez, da bomo takoj v Zahodni Evropi, z njihovim standardom in njihovim načinom življenja.

Pripravljeni smo bili na dodatne napore – nekateri so celo obetali, da bomo jedli travo.

KLjub temu se lahko vprašamo, ali smo naredili dovolj, da bi bil ta prehod manj boleč? Mislim, da nismo, verjetno nihče, bi pa marsikdo lahko več – tudi mi v TOSAMI, če bi bili ekonomski ukrepi ob osamosvajanju dokončno izdelani, jasni in predvsem pravočasni.

□ Edvard PERNEL

IZ INVESTICIJSKE DEJAVNOSTI

Uspešno načrtovanje nadaljnega razvoja TOSAME, ki je bil v novejšem preteklem obdobju intenziven je sprožilo vrsto pomembnih vprašanj:

Hiter tehnološki razvoj in ostrejši predpisi za proizvodnjo sanitetnih izdelkov je narekoval ureditev primerne proizvodnih prostorov, ki bodo ustrezali tudi mednarodnim zahtevam. Tako je bil izvršen potreben poseg v prostor, ki si ga je TOSAMA zagotovila v obsegu, ki omogoča izvajanje posameznih investicijsko razvojnih programov.

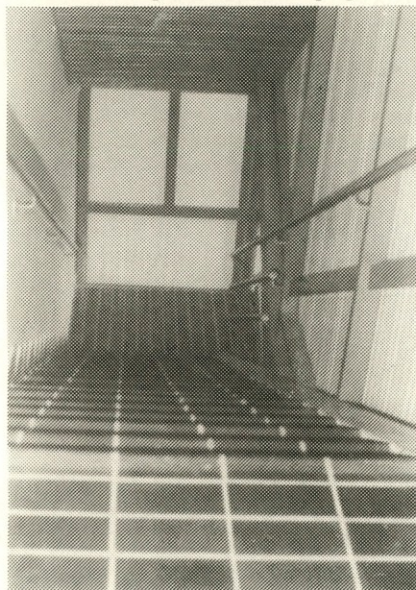
Tehnološki postopki izdelave sanitetnih in higienskih izdelkov ne vstopajo grobo v okolje s svojimi negativnimi vplivi, vendar je vsakemu posegu v naravo potrebna dovoljena pozornost. Tosama je lokacijsko razporejena v naselju, zato je potrebno to področje obravnavati še z večjo odgovornostjo.

Vse industrijske odplake so urejene tako, da se zblížajo v tovarniškem zbirniku, kjer je možna nevtralizacija in kontrola, od tu pa se vodijo po zbirnem kolektorju v čistilno napravo v Študi.

Ropot v tehnologiji se lokalno rešuje v skladu s predpisi, kakor tudi odprave v proizvodnih prostorih, ki je urejeno v smislu centralnih zaprtih sistemov. Vsi odpadki, ki nastajajo v proizvodnji in se deponirajo na občinskem odlagališču, se bodo predelali v obliko za nadaljno uporabo. Program predelave odpadkov je v raz-

vojni fazi in pripravljala se predlog tehnične rešitve.

Pomembno vprašanje nadaljnega razvoja je redna preskrba s potrebnimi energetskimi viri. To področje je bilo pred kratkim temeljito obnovljeno in osvojena so bila nekatera nova izhodišča. S prehodom na pogonsko

gorivo-plin v kotlovnici je bila izvršena zamenjava parnega kotla in na novo izdelan celoten parni razvod preko energetskega mostu. Prav tako je v celoti postavljena na novo kompletna priprava napajalne kotlovne vode.

Vedno pomembnejši energetski vir postaja komprimirani zrak. Pereči

problemi na tem področju, predvsem zaradi neprimerne kakovosti komprimiranega zraka, so narekovali kompletno rešitev. Ob kotlovnici je postavljena nova kompresorska postaja v kateri sta postavljena dva sodobna kompresorja. Ta investicija še ni zaključena, drugi kompresor je dobavljen v teh dneh.

Preskrba belilnice s tehnološko vodo je bil desetletja pereč problem. Zgrajen je povsem nov sistem za preskrbo belilnice s tem energetskim virom, ki zagotavlja stalno količino in kakovost tehnološke hladne in vroče vode.

Pri urejanju vseh energetskih medijev smo dajali prednost rešitvam, ki zagotavljajo racionalno uporabo dragih virov energije. V sistemu je vgrajena tehnična rešitev izkoriščanja toplote iz vročih odplak, kondenza in vročih plinov v kotlovnici. Za zmanjšanje stroškov elektro energije pa je v izgradnji sistem zmanjšanja elektrokonic. V postopku izvedbe je tudi projekt krmiljenja in nadziranja energetskih sistemov z računalnikom, kar bo pripomoglo k kvalitetnejšemu delu na energetskem področju.

V smislu nadaljnega razvoja TOSAME je omeniti naslednja dva projekta, ki sta v izdelavi:

Projekt dopolnitve zazidalnega načrta je v izdelavi. Po tem projektu bo predvsem obdelan severovzhodni predel tovarne. Pereč problem glavnega vhoda v tovarno je predlagan v novi rešitvi. Obdelano je področje skladišča izdelkov ter poslovnih prostorov. Izdelava zazidalnega načrta,

PRODAJA STANOVANJ

Že kakšen mesec nas razni časopisi »učijo«, kako najceneje do stanovanja. Predstavljajo nam možnosti in različne tabele, katero varianto se splača ubrati in se pri tem delajo, kot da so odkrili nek skrivni račun, ki ga ponujajo dosedanjim imetnikom stanovajske pravice. Seveda pa izračunati najcenejšo varianto za odkup družbenega stanovanja ni nobena »kunšt«. Vsak, ki je prebral novi stanovajski zakon in si priskrbel točke, ki so jih izračunali na občini, si to lahko hitro izračuna. Možnosti sta dve: odkup s plačilom celotne kupnine naenkrat (v dveh mesecih po podpisu pogodbe) in obročno odplačevanje z 10 % pologom (tudi v dveh mesecih) ter praviloma 240 obroki (20 let). Kdor zmo-

re, je lahko število obrokov manjše, kdor ne zmore, pa izjemoma tudi daljše. Ob hitrejšem plačilu zakon ponuja še določene olajšave. Seveda je kupnina precej manjša, če se celotna kupnina poravnava v celoti v 60 dneh po sklenitvi pogodbe. Popust je 60 %-ni. Od ugotovljene prometne cene se odšteje tudi vplačana lastna udeležba in morebitna vlaganja v stanovanje.

Možnost odkupa imajo dosedanji imetniki ali z njihovim privoljenjem njihovi ožji družinski člani. Pravica do nakupa s popusti po stanovajnskem zakonu velja do 11. oktobra 1993.

O prodaji se sestavi kupoprodajna pogodba. Odkup zahteva kupec, lastnik – prodajalec je dolžan v 30 dneh po zahtevi skleniti pogodbo. Če kupec, ki obročno odplačuje stanovanje kasneje tega ne zmore več, lahko

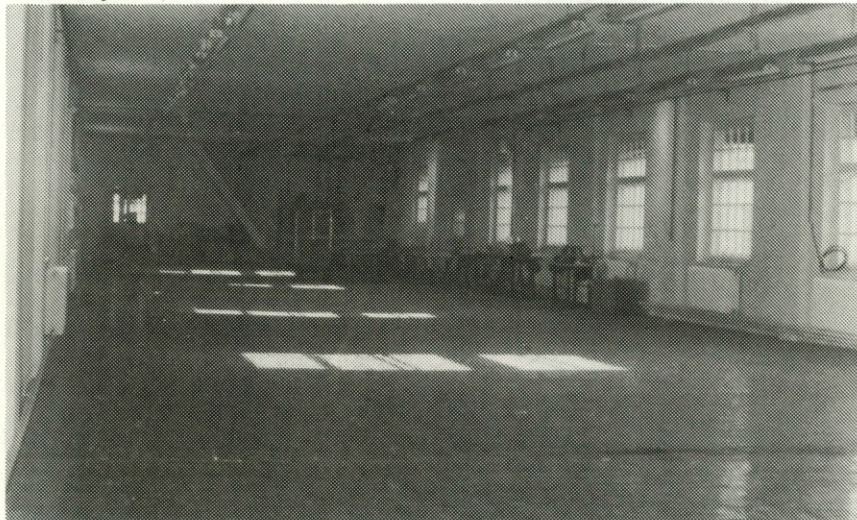
zahteva razvezo pogodbe. V tem primeru mu prodajalec vrne že plačane obroke ali pa vplačane obroke pusti in postane solastnik stanovanja. Mi smo se odločili za prvo varianto – kupcu bomo v tem primeru vrnilo že plačane obroke.

Kaj pa če imetnik stanovajske pravice v dveh letih po uveljavitvi zakona stanovanje izprazni? V tem primeru mu mora lastnik izplačati 30 % od vrednosti stanovanja.

TOSAMA ima 31 stanovanj. Do 8. novembra smo sklenili kupoprodajne pogodbe za 18 stanovanj. Imetnikom smo »šli na roko« in sami pripravili vse potrebno za sklenitev pogodb, pohiteli pa smo tudi s podpisom, dokler točka še ni povišana. Rahlo sporno je postalo le plačilo prometnega davka (2 %), o katerem kroži vrsta interpretacij v sredstvih javnega obveščanja. V Dnevniku smo prebra-

ki obravnava tudi vse ostale pomembne funkcije tovarne in jih prostorsko razporeja v smiselno zaključeno celoto, bo v kratkem zaključena in dana v javno obravnavo.

Poslovni prostori: S prostorskim planom so nam meje TOSAME za neko obdobje ostro odmerjene, zato je obstoječi razpoložljivi prostor kar najracionalnejše uporabiti. Z izgradnjo novih funkcionalnih proizvodnih prostorov smo lahko pomembnejši del proizvodnje preselili iz prostorov konfekcije.

Konfekcijski prostori se postopoma torej praznijo.

Vzporedno so bile izdelane posamezne študije o statični trdnosti objekta in funkcionalni uporabnosti objekta za poslovne namene. Rezultati teh študij so pozitivni. Ob upoštevanju teh dejstev in že navedenega, da je bilo za proizvodnjo potrebno

zgraditi prostore po zahtevah DPP, to je po mednarodnih predpisih, smo se z vso resnostjo lotili projekta, spremembe namembnosti konfekcije v poslovne namene. Načrti so v izdelavi.

Postavljeno je bilo osnovno izhodišče, da se združi vse režijske službe oziroma sektorje, ki so trenutno razporejeni po različnih lokacijah, kar je močna ovira za uspešno racionalno delo.

V preurejeni poslovni stavbi bodo razvrščene posamezne službe oziro-

I. nadstropje:

- Službe komercialnega sektorja
- Službe splošno kadrovskega sektorja

II. nadstropje:

- Službe tehnično razvojnega sektorja (brez vodij vzdrževanja in energetike)
- Službe sektorja za organizacijo in nagrajevanje z računalniškim centrom
- Konferenčna soba

III. nadstropje:

- Službe ekonomsko računskega sektorja
- Direktor

Celotna stavba bo arhitektonsko obdelana tako, da bo poudarjena njena namembnost in funkcionalnost. Nadstropja bodo povezana z osebnim dvigalom. Vhodi v menzo bodo delno spremenjeni enako vhod v poslovno stavbo z bližnjo okolico.

Obe sedanji stavbi, ki služita upravi, se po predlogu zazidalnega prostorskega plana odstraniti. Za odstranitev so predvideni tudi stari dotrajani objekti. Tako sproščen prostor pa se bo koristil za potrebe TOSAME v skladu z razvojnimi usmeritvami. V teh zamislih so ideje, da bi v prihodnjem obdobju postavili ustrezno menzo z vsemi pomožnimi prostori na lokaciji, ki bo ustrezala sedanji razporeditvi proizvodnih objektov.

Tudi v prihodnje pa ostane glavna skrb izvajanje investicijskih programov za posodobitev proizvodne opreme, tako kot smo si cilje postavili s srednjeročnim planom investicij.

□ Franc PETERLIN

ma sektorji po naslednjem prostorskem razporedu:

medetaža:

(to je prostor kjer je sedaj nabavna služba, del službe ERS in vodja sektorja TRS)

– Na tej lokaciji bo prostor za blagajno, telefonsko centralo in fotokopirnico.

li, da mora davek plačati prodajalec in da ponekod že spreminjajo pogodbe. Žal se s tako razlago ne moremo strinjati. Lastnik je praktično prisiljen prodati stanovanje, na ceno nima prav nobenega vpliva, 20 % odkupnine mu pobere Stanovanjski sklad RS, ne nazadnje kupcem skušamo tudi čimbolj ustreči, zato ne vidim razloga, da ne bi plačila davka naložili kupcu. Res je zavezanec za plačilo prodajalec, stvar dogovora (pogodbe) pa je, kdo je dejanski plačnik. Naše kupce smo s tem seznanili, pa tudi iz napovedi za odmero davka je razvidno, kdo je zavezanec. Zato se mi zdijo razlage, kot da je nezakonito, če davek plačuje kupec, zelo nestrokovno in zavajajoče. Noben zakon namreč ne govori, da mora dejanski plačnik biti prodajalec in ne glede na vse razlage je bistvena pogodba.

□ Marjana LUBINIČ

Pomoč Hrvaški tudi iz TOSAME. Organizator: sindikat.

PREDSEDNIK NA OBISKU

Območna organizacija je 5. novembra organizirala srečanje sindikalnih zaupnikov domžalskih sindikatov s predsednikom ZSSS Dušanom Semoličem.

Zbrali smo nekaj glavnih poudarkov, ki jih je nanizal ob predstavitvi sindikalnih stališč glede perečih vprašanj v novi slovenski državi.

PARTNERSTVO

Ko je označeval prizadevanja sindikata, da bi v pogovoru z oblastjo nastopal kot enakopraven partner je poudaril, da sindikati niso jezni kar povprek na vso oblast. Sindikat priznava vladi, da je podedovala težke probleme in da po vojni ni lahko voditi gospodarstva. Vendar pa bi morala oblast ob tem, ko se sklicuje na Evropo, črpati tudi njene izkušnje. Tudi druge države so imele ob spremembi strukture gospodarstva težave. Ker se je izkazalo, da tega ne moreš storiti, ne da bi vzporedno reševal socialne stiske, ki iz tega izhajajo, so kot partnerja pri reševanju teh stisk sprejeli sindikat. Pri nas žal ne gre po tej poti, ker vlada ne prizna, da bi se to izplačalo. Če se plača Evropi, ni razloga, da se ne bi nam. ZSSS v novi slovenski državi ne želi iskati sovražnika, ampak partnerja na enakovredni osnovi.

BREZPOSELNOST

V Sloveniji trenutno poteka nekaj procesov, ki jih je nujno treba ustaviti. Zavedati se moramo, da niso nevarne ideje, ampak revščina. V Sloveniji je danes 82.000 brezposelnih, kar je tudi po evropskih merilih veliko. Vendar pa tu Evropa ni pomembna, ampak **delavec**. Največja tragika brezposelnega delavca, ki se znajde na Zavodu za zaposlovanje je ta, da nima perspektive. Ni težko počakati leto, tudi dve, če veš, da rešitev bo, da boš v določenem času dobil zaposlitev. Najhujši je brezup. Zato sindikat izvršuje – legitimno – pritisk na oblast, naj ponudi razvojni, ekonomski in socialni program, ki bo nudil perspektivo. Za to ima vse vzvode, to lahko stori, le jasne cilje mora imeti. V Sloveniji je 780.000 zaposlenih, 430.000 pa je upokojujencev. Številno zaposlenih se še zmanjšuje.

TUJI KAPITAL

Smo revna država, ki potrebuje kapital. Vendar pa bi glede tega morali postaviti pravila in omejitve. Tudi zahodnoevropske države (npr. Italija) ne dopuščajo, da tuji kapital nekon-

trolirano vdira vanje. Varovati je namreč treba nacionalni interes. Izkušnje nas učijo, da kapital ne gre tja, kjer gre slabo. V dobra podjetja prodira, kar pa ima za delavce negativen učinek: evropske norme – balkanske plače.

LASTNINJENJE

Sindikat se strinja, da je titularja družbene lastnine treba čimprej določiti. Ni dileme, ali je treba lastniniti, vprašanje je le – KAKO? Državnega kapitalizma razvit svet ne pozna več. Diktat države bi pomenil, da bi posamezne stranke držale roko nad podje-

tji. Za delavca je to isto, kot državni socializem. Sindikat se je temu uprl z mirnim protestom. Takrat je bil označen za "cesto" (vlada se s "cesto" ne bo pogovarjala). Vendar je s svojim NE dosegel, da zakon o lastninjenju ni bil sprejet, stališčem sindikata pa se je pridružila tudi stroka.

ZDRAVSTVO, POKOJNINSKA ZAKONODAJA

Sindikat nasprotuje modelom, ki se ponujajo. Področje zdravstva je bil doslej nacionalni sistem. Država je zagotavljala visoko stopnjo zdravstvenega varstva.

Odslej naj bi država zagotavljala le minimalno zdravstveno varstvo. Za večjo stopnjo zaščite pa se bo treba posebej zavarovati. Za delavca na meji socialne eksistence bo tako dodatno zavarovanje nemogoče. Zato si sindikat prizadeva, da bi pod obvezno zavarovanje "spravil" pogoste in nevarne bolezni in določene kategorije prebivalstva (dializa, sladkorna bolezen, upokojujenci).

Sindikat nasprotuje tudi zvišanju delovne in starostne meje za upokojujence. Slovenski delavec je iztrošen. Namesto takih rešitev v pokojninski zakonodaji sindikat vztraja na tem, da se je problemov treba lotevati z razvojnimi programi in odpiranjem novih delovnih mest.

DELAVEC – NADLOGA?

Slovenski parlament ni naklonjen delavstvu. Izredno je spoštljiv do kmeta in do bivših razlaščenec, če pa omeniš delavca, ti očitajo demagogijo. Resnici na ljubo so v vseh strankah ljudje, ki jim ni vseeno, kako delavec živi. Ni pa to večina in praviloma stranke navzven delavstvu niso naklonjene. Sindikati so to sprejeli kot izziv in v parlamentu iščejo zaveznike – somišljenike, ki bodo tudi mimo strankarskih interesov glasovali za delavce.

Vsi procesi vodijo v to, da bodo bogati še bogatejši, revni pa še revnejši.

Sindikat si ne prizadeva za nič drugega, kot omiliti vse večjo revščino.

Kaj je na tem slabega, da je s strani oblasti tako kategorično zavračano, se je za konec vprašal Dušan Semolič.

PREDSEDNIK SVETUJE

Obisk Dušana Semoliča smo izkoristili tudi sindikalni zaupniki in tako od njega dobili nekaj dragocenih napotkov.

KDAJ ŠTRAJK?

"Štrajk naj ne bo pravilo za reševanje konfliktov. Naj bo to rešitev v skrajni sili, kajti to ni ideal sindikalnega dela, ampak zadnja faza. V tej zadnji fazi bo seveda najbolj na udaru zaupnik. Kako se temu izogniti? Najprej je treba imeti pametno iniciativo. Z argumentiranim nastopom bomo pri redkokateremu delodajalcu ali vodilnemu delavcu naleteli na gluha ušesa. Veliko je direktorjev, ki imajo sindikat za moteč subjekt. Vendar pa

pameten direktor ve, da se s sindikatom spleča sodelovati. Zato, če se le da, vzpostavimo z njimi korektno, partnerske odnose – ne pa seveda v škodo delavca. Sindikat naj se ne podreja vodilni strukturi, ne sme se pustiti zapeljati. Odnos mora biti enakopraven – le tako bo obojestransko koristen. Uspešen bo tisti zaupnik, ki "ima srce" – t. j., ki se zna postaviti, če je treba tudi udariti po mizi. Poleg poguma pa je potreben tudi kanček znanja."

KAJ ČE ZAUPNIK NIMA POTREBNEGA ZNANJA?

"Nihče ne zna vsega. Redki so taki strokovnjaki, ki se spoznajo na pravo, ekonomijo, psihologijo, sociologijo in še kaj hkrati. Zaupniki so velikokrat v stiski, ko se znajdejo pred problemom, ki mu niso kos. Radi bi pomagali, zato so funkcijo v sindikatu tudi prevzeli, pa ne vedo kako. Izkoristite

"sindikalno piramido". Velikokrat pomaga že, če se sindikati sorodnih podjetij med sabo povežejo, si izmenjajo izkušnje. Izkoristiti pa velja tudi strokovni potencial, s katerim "razpolaga" ZSSS. Te službe niso same sebi namen, ampak so osnovane v pomoč sindikalistom in delavcem. Kadarkoli lahko izkoristite njihovo znanje. Profesionalci v ZSS se čutimo odgovorne navzdol, ne navzgor. Mirne duše lahko povabite koga od nas, tudi sam rad pridem, čeprav boste le trije ali štirje. Medsebojna pomoč in komuniciranje – tega nam manjka. To vez je treba negovati in koristiti. Zlasti boste te pomoči potrebni zaupniki, ki ste pod največjimi pritiski okolja. Osebo bi rad okrepil medsebojno

zaupanje. Naj ne bomo odmaknjeni od vaših problemov. Pokličite nas na sindikalni sestanek. Ti so lahko kratki, važna je povezanost. Časi nam niso prijazni in še težje bo, vendar jim bomo skupaj lažje kos.

Službe v ZSS Dalmatinova 4 – so vam torej na voljo. Če ne poznate predpisov, če si v dilemi glede zakonitosti v podjetju sprejetih aktov, če so kršene pravice članstva, če se podjetje statusno preoblikuje – vi pa ste v dvomu, da ne poteka vse kot je treba, če ste v likvidacijskem ali stečajnem postopku – oglasite se, radi bomo pomagali!"

KAKO SE VKLJUČITI V POSTOPEK UGOTAVLJANJA PRESEŽNIH DELAVCEV?

"Opozarjam vas, da nikar ne sodelujte pri pisanju "seznamov". Kajti zna se zgoditi, da boste v končni fazi glavni krivec. Bistvo sindikalnega delovanja pri ugotavljanju presežnih delavcev je, da bdi nad tem, ali poteka vse v zakonitih okvirih. Zakonodajca je na tem področju zelo natančna (žal tudi zapletena). V prvi vrsti je treba spremljati, ali so pravilno uporabljeni kriteriji za določitev presežkov. Če ste v dilemi, nas povabite zraven. Rešitve ne smejo biti narejene "po domače", saj zakon o delovnih razmerjih in splošna kolektivna pogodba natančno opredelujeta kriterije, po katerih se določijo presežki. Če imate možnost sodelovanja z "domačim"

pravnikom, to izkoristite, če ne se obrnite na območno pravno pomoč, ki jo v Domžalah imate ali pa na pravno službo ZSSS. Ko ste ugotovili, da so bili kriteriji pravilno uporabljeni, pa vas čaka druga faza – ali je presežnim delavcem ponujena ustrežna rešitev v skladu z zakonom. Vsakemu presežnemu delavcu namreč pripada ena od rešitev, določenih z zakonom o delovnih razmerjih:

Zakon o temeljnih pravicah iz delovnih razmerij, čl.21 (Ur.l.SFRJ 60/89). Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o delovnih razmerjih (Ur.l.RS 5/91)."

KAKO PROTI RAZPRODAJI PODJETIJ?

"Nekateri direktorji se v resnici že imajo za lastnike podjetij. Prilaščajo si ogromno bogastvo in nižajo vrednost podjetja, da ga bodo lahko čim ceneje kupili. Kako v konfrontacijo z njim? Zavedati se moramo, da menedžer ni lastnik in da je v tem pogledu zakon na naši strani. Težko se je izpostavljal in si s tem morebiti škoditi, vendar je sindikat poklican za to, da takim procesom reče STOP! Če tega ne bo storil, bo dobil očitke od delavcev, kar je za sindikalista s sindikalnega stališča mnogo težje, kot če se konfrontira z vodilno strukturo. Tudi tu je glavni adut – nastopati združeno, s skupnimi močmi. Sindikat podjetja naj se ne izolira, poišče naj pomoč."

Poleg tega, da smo zaupniki od predsednika dobili veliko koristnih napotkov in podatkov, pa je nekaj z našega srečanja odnesel tudi predsednik sam. Z Domžalami je bil praktično prvič v neposrednem sindikalnem stiku. Lahko je preko naših vprašanj – dobil sliko o problemih, ki nas tarejo. Pa tudi mi smo izvedeli marsikaj koristnega:

- V Induplati se pripravljajo "čakanje" za večino režijskih delavcev.
- V Rašici imajo mizerne plače ob 100 % normi – najnižja 4.500 SLT. Delavke so tiho, ne upajo si reči ničesar, saj so vesele, da vsaj delo imajo. Tudi sindikalna zaupnica je brez moči in znanja, da bi se postavila za pravice delavcev. Kolektivna pogodba je za vodstvo Rašice očitno španska vas.
- Za Delavsko univerzo se kaže kanček upanja. Bivši direktor je svoje "uničevalsko" poslanstvo kar dobro opravil in pustil za sabo pogo-rišče, vendar pa si delavci prizade-

vajo razpihati še tlečo žerjavico pod pepelom. Zahvaljujejo se območni organizaciji sindikata Domžale za pomoč v najtežjih časih.

– Avtoservis se je pohvalil z uspešno akcijo proti odpuščanju delavcev. Uspel je vzpostaviti korekten odnos z vodstvom, da so skupaj rešili prav vsa delovna mesta. Niti enega delavca ni bilo treba postaviti na cesto!

– V TOKU je hudo. Odpuščenim delavcem ne morejo pomagati, skušali so rešiti, kar se je dalo. Ne morejo se zoperstaviti vodstvu, ki trdi, da je bila to edina rešitev za podjetje. □ M. L.

OJ, TA VOJAŠKI BOBEN

Kurčeva vojna! Zelo pogost vzklik, pa se zavedamo kako zelo je blizu resnice? Generali so pač generali, ki morajo obleči uniforme, da sploh zgledajo ljudje.

Kar oblecite generala v "civilko", takoj se utopi v povprečju, v morju sebi enakih. Zaradi svojih frustracij rabijo uniformo in samo s tem se dvignejo nad ostale. Okrog sebe zasejejo nelagodje in strahospoštovanje. To je bistvo – potrebujejo strahospoštovanje, ker drugega niso niti zmožni udejantiti.

Generali (in tudi način vzgoje oficirskih vrst) so v bistvu kastriranci. Kastrirani za mladost, za vse tisto kar pač mladi doživljajo – od romantičnih ljubezni do rabutanja sosedovih hrušk. Venomer v družbi sebi enakih z možnim povdankom na svojem EGU in z močnim zatajevanjem EROSa.

Kastracijski način življenja v najobčutljivejši dobi ima strahovite posledice za Kastrirance. Tako si svojo pomanjkljivost poiščejo v "pomagalih". Vsako orožje v prenesenem pomenu v bistvu pomeni "erektus". Topovska cev se impozantno vzdiguje, rakete so v svoji elevaciji impozantne. Pa si oglejte razbit tank z močno povešeno cevjo, odvzeta mu je "tista moč".

Da je trditev o "spolni" vojni še bolj očitna si poglejte kaj počne vojska na Hrvaškem. Razbija predvsem "štrleče" objekte, zvonike, silose, stolpnice. Torej lahko razumemo tudi tako, da želijo vzeti Hrvatom spolno moč. Tisto elementarno silo nastanka in obstanka življenja. Ob tem pa prihaja do izraza še frustracija manjvrednosti za kulturni in intelektualni nivo. Zato lop po knjižnicah, šolah, muzejih itd.

Z nenehnim obstreljevanjem mest prisiljujejo prebivalce, da se skrijejo v zaklonišča, kleti, v zemljanke. Torej v temo, v stanje, ko življenje sicer je, ni pa prepoznavno – še ne obstaja. Torej v stanje embrija, želja da bi jih sploh ne bi bilo, da bi se sploh ne rodili. Torej spet ena spolna komponenta vojne.

Kam vse nas pripelje odsotnost temeljnih življenjskih funkcij! Kajti napadalec, ubijalec, človek, ki poseže po sili ni nikdar in ne more biti normalna oseba. Vedno so to taki, ki jim

je življenje kaj vzelo. Tudi generalom je bilo vzeto in si zato jemljejo življenja in dobrine kot žrtev bogu Marsu. Ne zavedajo pa se, da so žrtvovani v imenu čisto nekaj drugega, žrtvovani zaradi njihovih amputiranih duš, duša pa je oškodovana zaradi amputacije nečesa povsem drugega.

Ne moralizirajte ob tem članku, kajti vojna je sama po sebi nemoralno dejanje. Tudi razlage so morda včasih skregane z običajno logiko.

Pa mi povejte, če je vojna logična?

Večini ljudi ni, je pa logična tistim, ki nas na tak ali drugačen način povlečejo vanjo.

Je pa dobro vedeti, kdo in zakaj nas spravijo na raven živali pardon to bi bila žalitev – za žival namreč.

Ko orožje govori – muze molčijo, takrat ni časa za leporečje – samo za preživetje.

□ MILAN D.

ISKRICE

– *Menežer lpo novem direktorijil pomeni: meni žre.*

– *Zdravstvo pa imamo, da BOH pomagaj.*

– *Bravo, zdaj morajo celo državljani Slovenije dokazovati svojo državljanskost. Bo pa še država dokazala svojo državnost, ko zahteva davke!*

– *Kdo pravi, da galeb ni simbol miru, Samu je GALEB odpeljal zadnji nemIR.*

– *Slobo, da se bori do poslednjeg Crnogorca.*

– *CrnoSrbi ali Srbogorci – kaj je zdaj prav?*

– *Govori srpski, NE razume te ceo svet.*

– *Neznanje in omejenost vidi okrog sebe samo sovražnike ...*

– *Znanje in um pa izključno probleme ...*

(Predvsem) YU stvarnost

– *Od samoupravljanja je v Jugoslaviji ostalo samo še samopredsednikovanje.*

– *Vukovar naj bi bil Stalingrad, ker pa ni Voñ Paulusa je kar Leningrad.*

– *Še malo, pa bo od velike Srbije ostal samo še UŽAS (Uža Srbija).*

Osnove in merila pri določanju stroškov, ki jih imajo delavci v zvezi z delom

Osnove v mesecu novembru

Nagrade mentorjem in inštruktorjem

1.130,50 SLT/176 ur

Delo v deljenem delovnem času s

– prekinitvijo nad 2 uri

1.884,20 SLT/176 ur

Dnevnice za službena potovanja v državi

– cela dnevnic 753,70 SLT

– polovična dnevnic 384,40 SLT

– znižana dnevnic 278,90 SLT

Kilometrini z osebnimi vozili

9,40 SLT/km

Stroški za prevoz na delo

– oddaljenost do 4 km 44,00 SLT/dan

– oddaljenost od 4 km do 8 km 54,00 SLT/dan

– oddaljenost od 8 km do 12 km 64,00 SLT/dan

– oddaljenost od 12 km do 16 km 84,00 SLT/dan

– oddaljenost nad 16 km 94,00 SLT/dan

Odpravnine nad 20 let delovne dobe 28.263,00 SLT

Osnove za izračun deleža delovne učinkovitosti šoferjev in spremljevalcev

– prevožen kilometer 0,69 SLT

– tekoči kilometer 0,46 SLT

– spremljevalec tovora 0,27 SLT

□ Albina Kosmač

ENAJSTO SREČANJE MLADIH GASILCEV V NOVEM MESTU

Da gasilska organizacija ne bo ostala brez podmladka so dokazali mladi gasilci iz osnovnih šol širom naše lepe Slovenije.

Dne 11. in 12. oktobra so se v Novem mestu enajstič srečali mladi gasilci. Zbrali so se, da bi pokazali svoje znanje o požarni varnosti, ki se jo učijo na kroških v osnovni šoli.

Tu so se pomerili v dveh disciplinah, vaja z vedrovko in štafetni del, ki pa je bil dosti zahteven. Morali pa so tudi dokazati teoretično znanje na testnih polah. Po tekmovanju so za mlade poskrbeli po gasilskih društvih ter jih peljali na ogled le teh, ter na prenočišča k svojim sovrstnikom. Naslednje jutro je bil tekmovalni kviz za najboljše ekipe, na katerem so odgovarjali na zelo zahtevna vprašanja. Tu uvrstitve niso bile pomembne, saj je bilo to le srečanje mladih in medsebojno spoznavanje. Na tem srečanju se je izkazalo, da tudi na tem področju primanjkuje denarja, saj je bilo mnogo manj mladih kot prejšnja leta. Zelo

zadovoljni smo bili z rezultati, ki so jih dosegle tudi ekipe iz osnovnih šol domžalske občine.

Doseženi so bili naslednji rezultati:

- 2 mesto Osnovna šola Mengeš
- 5 mesto Osnovna šola Krašnja
- 8 mesto Osnovna šola Jopis Broz Tito Domžale
- 10 mesto Osnovna šola Martin Koželj Dob.

V soboto popoldne smo se vračali proti domu z željo, da bi takih srečanj bilo še veliko in da bi lahko še naprej gojili gasilsko tradicijo na osnovnih šolah in tako sprejemali mladi rod med gasilske vrste, kajti prav tu dobivajo začetno znanje za nadaljnje delo.

Za te dejavnosti pa bi morala poskrbeti predvsem gasilska društva in šole.

HA, HA, HA,

**SEDAJ, KO SMO SE OSAMOSVOJILI,
PRI NAS NE BO VEČ GORELO.**

KAKO JE TO MOGOČE?

ČISTO PREPROSTO.

**V GRBU NIMAMO VEČ
GOREČIH BAKEL.**

□ M. DROBNE

ZAHVALE

Lepega jesenskega dne so naju obiskali predstavniki društva upokojencev.

Oba z možem sva bila veselo preselečena in srečna.

Z odborniki, ki so tudi najini bivši sodelavci, smo v prijetnem kramljanju obnovili minule dni in sedanje dogodke.

Najlepša jim hvala.

Obenem se zahvaljujema delovnemu kolektivu za poslana darila in prav vse prisrčno pozdravljava.

Angelca in Jože ŠTRUKELJ

Sodelavkam in sodelavcem iz oddelka mikalnica se prisrčno zahvaljujem za darilo, ki mi bo večni spomin na preživeta leta med njimi.

Hvala tudi g. direktorju za pozornost ob odhodu v pokoj.

Vsem skupaj želim veliko delovnih uspehov in osebne sreče.

Joži ČERNELČ

Klubu upokojencev se najlepše zahvaljujem za obisk na domu, vsem članom kolektiva pa želim še veliko poslovnih uspehov.

Tone KRALJ

ODŠLA V POKOJ

JOŽI ČERNELČ

S 35-timi leti dela v TOSAMI je te dni odšla v pokoj naša sodelavka JOŽI ČERNELČ.

Večji del življenja in dela je posvetila v Tosami izdelavi higienskih vložkov. Težko bi povedali pravo število, "koliko jih je šlo čez njene delovne roke". Zelo veliko ji je pomenila bližina tovarne, le čez cesto je stopila in že je bila za strojem.

Na TOSAMO jo bodo vezali lepi spomini, pove JOŽI ob slovesu.

Ni bilo vselej vse "gladko", a razumeli in delali so kot velika družina.

Mnogo se je zgodilo in spremenilo v tej dolgi dobi, a doslej, pravi JOŽI, vse na boljše. A kako bo naprej, to skrbi tudi njo; Zato je ob slovesu dejala, da želi TOSAMI še naprej uspešno poslovanje in vsem skupaj veliko osebne sreče!

JOŽI, hvala ti za vso prizadevnost, marljivost in prispevek k naši uspešnosti in želimo, da bi ti življenje v pokoji potekalo tako, kot si sama najbolj želiš.

SREČNO!

Uredniški odbor Tosame:
Vladka Berlec, Majda Štempihar,
Jože Podpeskar, dipl. ing.,
Nada Korošec, Danica Avbelj,
Marjana Lubinič, dipl. iur.,
glavni urednik.

Glasilo podjetja TOSAMA
Vir, Šaranovičeva 35.

Izhaja enkrat mesečno v 1500 izvodih.

Tisk: Papirkonfekcija Krško.

TOSAMA